

SVERIGE

Pertinent relation, om dhen victorien
som dhen högste Gvdh Hans Kongl.
Mayst. aff Swerige och desz wapn,
emoot Konungen i Dannemarck,
förleden den 4. decemb. 1676. vthi
dhet vnder Lund förelupne slage

[Kongl. tryckeriet]

[1676]

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
 - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
 - *Sök*:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
 - *Klipp & klistra*:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

Pertinent Relation, Om Dhen Victorien som dhen högste GVdh
Hans Kongl. Mayst. aff Swerige och desz Wapn, emoot Konungen i
Dannemarek, förleden den 4. Decemb. 1676. vthi dhet vnder Lund
förelupne Slaget, nådigst förlänt hafwer.

Endast rubrik. U. o. Quart 8 opag. sidor. Sthm Wankijf:

Kungl. Biblioteket
STOCKHOLM

Lv. Krig

887.

887
PERTINENT RELATION,

18.

Om

Dhen Victorien som dhen högste G:Vdh Hans
Kongl. Mayst. aff Sverige och des Wapn / emoot Ko-
ningen i Dannemarc / förleden den 4. Decemb. 1676.
vthi dhet vnder Lund förelupne Slaget / nå-
digst förlånt hafwer.

 Sålom / sedan the Danstes stora Nederlagh
widh Halmstad (hwillen Stadh Hans
Kongl. Mayst. vudsatte / och hwarest the
Danste in emot 4000. Man miste / jämpte
theras General och andre höga och nedrige
Officerare, som dehs blestuo nederhuggne / deels fångnet
samt 34. Standarder och Fahnor / så ock II. Metall-
Stycken / medh någre Feurmörsare / aff Kongl. Mayst.
segersamt eröfrade) dhen Danste Hufvud-Armeen / hoos
hwillen Konungen aff Dannemarc / tillijka medh des
Herr Broder Prince Jürgen / och Hertigen aff Holsteen-
Blöden / i Person sigh befandt / åth bemålte Stadh i mar-
chen war begrepen / och Konungen vppå then esterrättel-
se som han vnder Wägen om åswansagde Förlust bekom /
med Armeen ståendes bleff wid Laholm / hwarest Broon
war afbränd / men dhen igen vpybyggta låt / och rychte län-
ger fort / gåbrandes mine, at å nyo angriipa oswanbem:
Stadh / eller ock försökta något annat emoot wår Armee;
Alltså låt Hans Kongl. Mayst. dher emoot gådra all godh
och nödig Anstalt / vthi dhen sasta Resolution, at låtat
på

på bägge sätten ankomma / Kongl. Mayst. satte sig för-
denstul medh desz Armee widh Passet Clösterbroo / icke
långt ifrån Wardberg / til at både affe Konungens i
Dannemarcks företagande / såsom ock observera Ståthål-
larens i Norje Guldeneus Actioner, som vppå Gränzen
åthskillige Swenske Orter hade begynt at infestera, dher
til med / och at tillijka gifwa och vppå Fiendens förehaf-
wande til Siöds widh Siötheborg. Hwilken H. Kongl.
Mayst. Resolution så mycket effectuerade, at icke alle-
nast Konungen aff Dannemarck föränlät / sin elliest
hafwande Intencion at ändra / jämpte dhet at Guldeneus
brännandes vpp Bryggian som han widh Siötha Elff
hade låtit bygga / sig i största Confusion tilbalers åth
Norje retirerandes, och the Swenske Orter / sampt Bo-
huus Låhn alldeles förlät / vthan ock the Danstka Slep-
pen / sedan dheras anslag på våra widh Siötheborg lig-
gande Orlogskepp / medh förlust aff 7. å 8. Brandare och
mycket Folck / dhen mislyckades / sig dådan ifrån och til
Sundet begifwa måste. Emådan nu Konungen i Dan-
nemarck således sitt Upsät / at antingen belägga Halm-
stadh / eller ock at wåga med wår Armee een Battallie, ey
fortsatte / vthan sig jämpte Prince Jörgen / och Hertigen
aff Blöen / dådan ifrån til Kiöpenhamn begaff / sedan
han sin Armee vthi Winterqvarter redan förlagdt. En
wände Kongl. Mayst. sig med sin Armee på sijdan åth
Swenska Gränzen / vthi Intencion, at kunna så mycket
bättre och i tyktheit draga til sig dhen Secourfen som vthur
Swerige förwäntades (effer som ock Hans Excell. Herz
Ritz- och Cancellij Rådet Johan Gyllenstierna / i förmä-
go aff dhen honom til then ändan tillijka med Öfwersten
och Gen. Qvartermästaren Dahlberg vppdragne Kongl.
fulkom.

fulkomlige Commission til dhetta Wärdes befrämjande/
heel berömlig Anstalt giordt hafwer / och sedermera alt
stadigt Kongl. Mayst. medh hellsamma Rådhs tilhanda
gången är) och sedan sökia komma emellan the Danske
vthi dheras Winterqvarter / och dhem ther vthur fördrif-
wa / hwilket en kunnat så tydt tilgå / at vthaff Kongl. M:ts
och des Armees Bybrät / förmedelst dhe Skånste Inwåh-
nares och Vnderfåtbares Ötroheet / Konungen i Danne-
marck ju bekommit tijdigh Kundskap / såsom han ock
sigh straxt åter hoos sin Armees infann / och densamma
widh Åby sammandrogh / och med dhen kort dher. effter
sigh vthi een hast til Setingebroo begaff / vndandragan-
des sigh i så måtto then förhopning som Kongl. Mayst.
hade / at kunna finna honom för sigh widh Åby / och där-
sammastådes komma med honom til Action. Högsåbem:
Hans Kongl. Mayst. bleff icke desto mindre alt framgent
widh des Huswüd-Intention, at gå effter Sienden / och
sökia bringa honom änteligen til stånd, söllandes honom
alt therföre med Armeen i Hålarne effter / hwarigenom
ock så hände / at många aff the Danske / som både vthi
Qvarteren / jemväl ock i marchen något wore effterblef-
ne / vthi våra händer rålade / jämpte dhe Siule / och må-
ste dehlen aff Bagagien, som sigh til Helsingborg skyndat
hade / til at dher ifrån / tillijka medh hwadh som allareda
vthi Helsingborg war infördt / åth Seeland öfwerföras /
men medh dheras förlust ifrån Öfwerfabrten hindrades.
Hwilket enär Konungen i Dannemarck förnam / giet
han åter tilbakars åth Hørebys / och sigh darsammastå-
des widh Passet fatte / hwarest fuller Hans Kongl. Mayst.
sigh ock på andre sidan åth Borgzloff drogh / förmodan-
des at kunna komma med Sienden til någon Drabning.

Men så hafwa Armeerne, för dhen seena Hösten och dhet infällande stadiga Regnvädret / hwarigenom Bågarne och Passen medh mycket Vatn vpsfylte wore / icke kunnat sammankomma. Såsom nu Konungen i Dannemarc sedan bägge Armeerre således i någre Dagar hade ståat emoot hwar andra / äther först vpröt / och andra gången öfver Strömmen / dher som han widh Lijdköping vthi Siön inlöper / gick / sättiandes sigh widh Swenstorp ; Alltså fölgde honom Hans Kongl. Mayst. genast efter / formerandes sitt Läger geent emoot honom widh Benstorp ; Hwarest Hans Kongl. Mayst. genom glöddande Kuhlor / lät sättia ett Qwarter på Fiendens sida vthi brand / så at dher igenom Konungen i Dannemarc nödgades sitt eget Qwarter / Swenstorp / at ändra. Vthi wahrande Tijd at Armeerne således emoot hwar andra wore posterade, och Hans Kongl. Mayst. tilfällen eftertrachtade at komma medh Fienden på ett Fält / inföll / genom Gudz Försynn / ett Frostväder / hwilket och således continuerade, at man sättade godh förhopning at kunna innan kort passera Revieren öfver Jsen / hwarföre och Kongl. Mayst. ehuruwäl nu Fienden i medlertijdh / icke allenast sine Troupper uhr Seeland / Fynh / Juthland / och sina Tyste Provincier. vthan och Güllenlöw / hwilken efter inkommen effterrättelse / något Folek vthur Norge med sigh bracht hade / til sigh dragit / såsom ock medh dhet Manstap aff Flättan / och sidst med ett märckelligit antabl aff Holländske Båhmän / hwilka med Flintor och Sabblar wore bewäpnade / sigh förstärckt hade ; Lijkwäl och oachtat alt sådant / jemwäl och at des Armee widh dhen seena Höstetijden / dhet stadiga camperande och fatiguerande, icke mindre än Fienden / tämmelig hade måst kånna /

na/resoluerades den 3. Decemb. at vpbryta / sedan man
 efter flitigh recognoscerande hade funnit Passagien öf-
 wer Isen practicabel, låtandes samma Afstön dher til
 all nödig Anstalt gådra / så at Opbråtet dher på eff-
 ter Midnatten skedde / oansedt dhen Danske General
 Major Marheim medh ett starkt Partij war kom-
 men öfwer Lån / och widh dhen Wänstre Flygelen / dher
 Herz General Aschenberg stodh i sitt Qwarteer / gjorde
 Alarm / men aff bemålte General Aschenberg / medh dhe i
 hast sammanbrachte Troupper, så emottagen / och medh
 förlust aff en Cornet och någre Gemene tillbaka drifwen
 bleff / at han befant / dhe Wåra wore ännu tilstädes ; passe-
 rade således Armeen, som vthi båhra National Manckap
 bestodh / sampt Artolleriet och Bagagien öfwer bemålte
 Ström widh Stora Harje / hwareff Passagien beqwäm-
 ligast befans / och dhet i sådan Tyfheit / at Fienden icke
 någon Kundskap ther om bekom / för: än widh Dagh-
 gryningen / sedan war Armeé vthi godh Ordning på an-
 dre sijdan emoot Fiendens Läger vthi anmarch war ;
 Men enär Fienden sådant warße bleff / ryckte han strax
 med sin Armeé, hoos hwilken Konungen / Prince Jörgen /
 och bågge General. von Arensdorff wore / vthur Lågret /
 och sammaledes vthi godh Ordning til Lund emoot war
 Armeé anmarcherade, således / at För Troupperne emot
 Solens Uppgång stode widh Lund / hwilka och straxt
 gjorde begynnelsen aff Tråffandet / i medlertidh war
 högge Flygel / hwilken aff Herz General Leutn. Fersen / och
 Herz Gen. Major Gress Wittenberg / Infanteriet aff Herz
 General Leutnant Schulz / och Gen. Major Mortaigne,
 och dhen Wänstra Flygelen / som aff Gen. Leutn. Galle /
 och Gen. Major Schönleben commenderades / sigh satte /

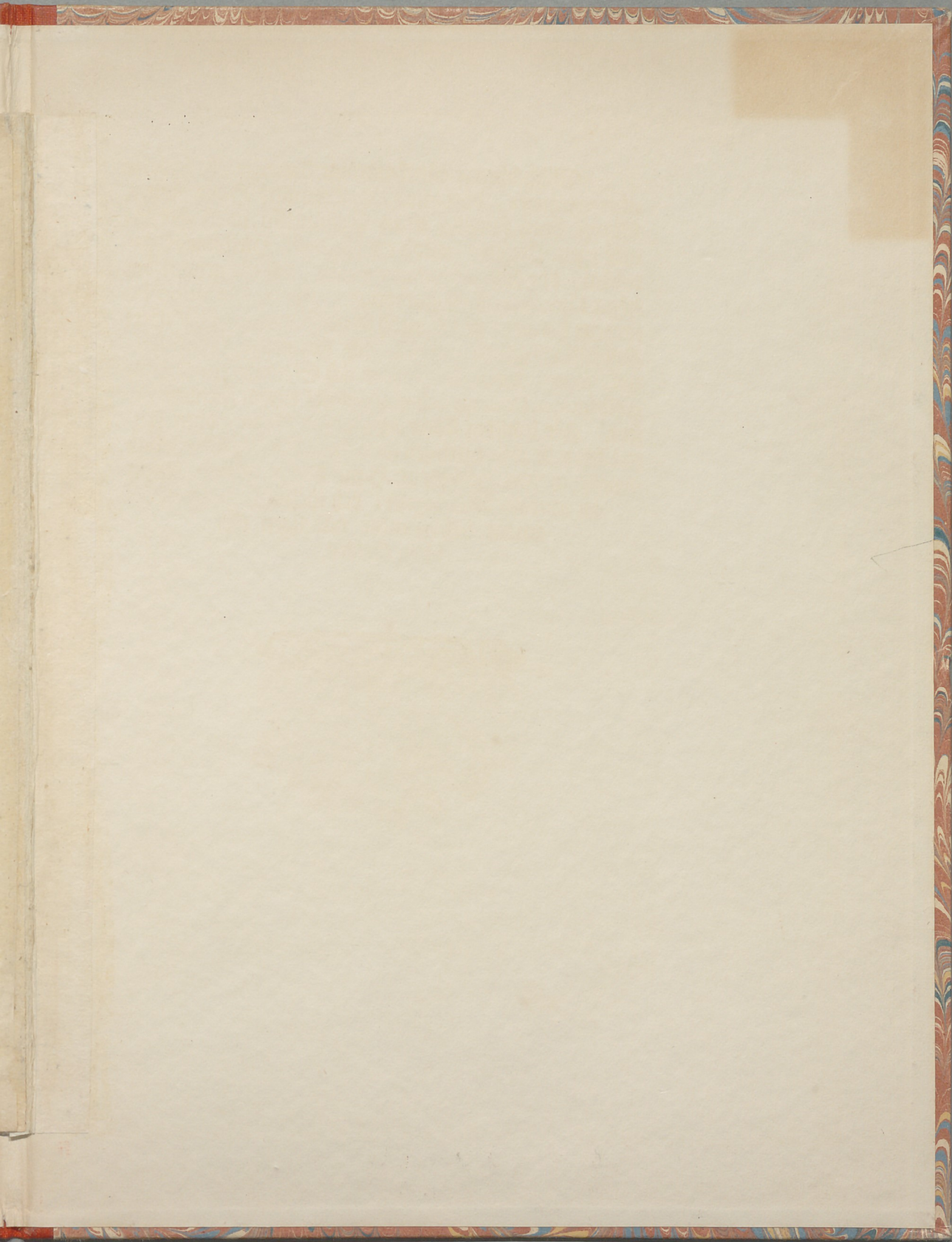
förändes Hans Kongl. Mayst. hela Directionen aff
Hufvud-Wärcket; hwilken Hans Excell. Herz Feldt-
Marfalken Helmsfelt, som Commendo aff hela Armeen,
och Herz General N. henberg / hwilken Commendo aff
Cavalleriet, war anförtrod / flitigt upwachtade och til-
handa ginge; hwar yppå war Högre- medh Fiendens
Wänstra Flygel genast kom i Action, då dhenne sigh ful-
ler heel wäl hållit / men äntligen genom dhe Wäras Tap-
perheet / hwaribland Kongl. May:z Guardie til Häst /
som aff Öfwerst Leutn. Sigerot fördes / och Lijf Regemen-
tet under Öfwersten Herz Nils Bielke / sigh märckeligen
wijste / småningom måste wijka. I medlertid kom Infan-
teriet på bägge sidor tillijka och dhen Danke Högre- med
war Wänstre Flygel / jemwäl bägges Stycken i full A-
ction, och så at där sammastådes / effter som Fienden war
dhenne widt öfwerlägen / icke så alldeles lyckeligen afgick /
hwar igenom någre Fahnor och Estandarder vthi samma
mesle på bägge sidor förwärlades / och hwarandre til
dehningz blefwe / in til thes wärt Footfolck medh Rytte-
rijetz tilhielp / som baakom och nåst dherhoos stodh / begyn-
te at drifwa Fienden / så at några Brigader äre wordne
slagne / och omsijder nödgader at taga Flychten. Dhes
emellan kommonågre wära Esquadroner, som Hans
Kongl. Mt: under Öfwerst Gref Carlson / och Öfwersten
Gyntersberg / til Infanteriet beordrat hade / dhen Wänstre
Flygelen til hielp / hwarpå dhe sigh sampteligen formera-
de / och tagandes Footfolcket emellan sigh / Fienden så
tappert angrepo / at han icke allenast sitt hela Artollerie,
vthan ock måsta Footfolcket förlåta / och sigh tillbaka dra-
ga måste. Hwarhoos och dhetta icke oförmåhlt kan lå-
tas / at då the Wägen til Lund / hwarrest dhenne Action
begyntes

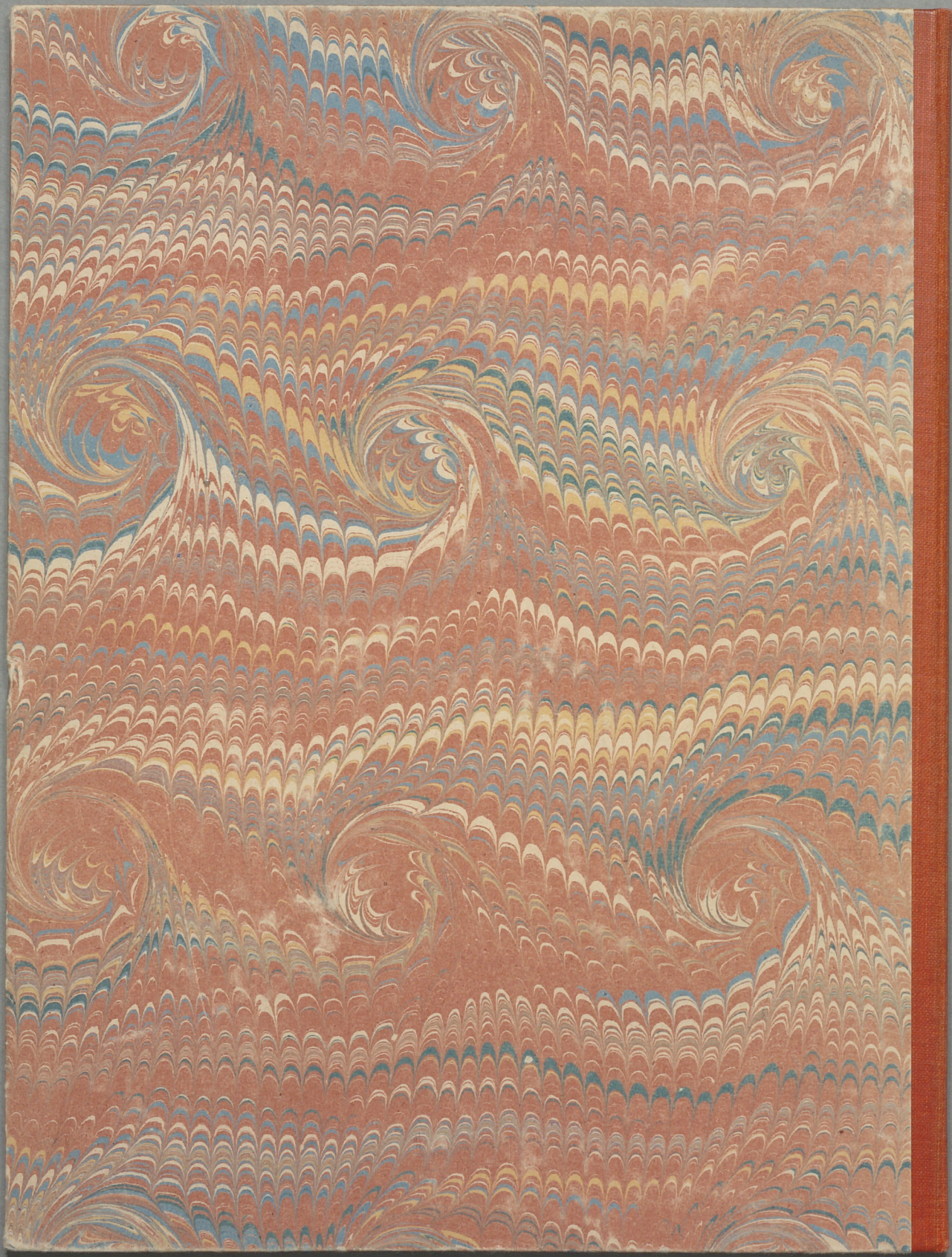
Begyntes/ marcherade, Fienden sig alt jämppte dhem haf-
wer dragit / och dhe således emoot hwar andra ståendes/
hafwa såchtat / in til thes Resten aff wår Högre Fligel
beståendes vthi 9. Esquadroner, Fiendens Wånstra fyllest
och totaliter ruinerat hade/och the som med Flychten vnd-
komme / aff hwilka i retiraden ett stoort antahl aff Folck
jämppte en deel aff Konungens i Danemarcks egen/ sampt
then andra Bagagen vthi dhen Åhn/ hwarest man förz op-
brättat emot hwar annan stödh/ drucknade/ förfolgt/ och
victorieus åter med Kongl. Mayst. tillbaka komman-
des/ Fiendens Högre Fligel/ som ännu tämmelig stark
war / jämppte 2. Battaillioner til Foot / såsom Resten an-
träffade/densamma genast chargerade/och så länge twarm
hölt / til thes wår Wånstra Fligel medh Infanterier,
mårdtandes Kongl. Mayst. ankombst tilbakors/ tillijka
framrychte och til Action komme / då Fienden medh thet
som han ännu öfrigt hade/ twungen bleff alldeles at taga
sin retraite, och aff dhe Wåre sedan så länge warit för-
folgd/ til thes för Mördret som inföll och Mattigheten aff
Folcket/ effter som dhe alt ifrån Kläckan 3. om Morgonen/
in til effter Solens Undergång / vthan at niuta någon
Maat/ såchtat och til Hast suttit hade / icke wijdare kunde
effterjagas / och dhet til föllie således een lrekeligh ånda på
denne Combattengiordes/ så at/ förmedels Gudz bijsånd/
Kongl. M:t Fältet med många döde aff Fienden / behölt/
sampt alt Fiendens Artollerie beståendes vthi 53. Styck-
ten/ så större som snårre / jämppte måstiedehlen aff hans
Bagage, många Fahnor/ Estandarder, fångne och blesse-
rade Officerare, jämppte Gemene/ sampt alle Holländske
Wåsmån/ och förvthan 2. Brigader, alt Footfolck ; Och
sålunda fullkom bligen Victorien Öf lemnandes.

Widh)

Widh dhenne tänckwärdige Battaillen är serdeles
at remarquera, dhet offta Höghsbemälte Hans Kongl.
Mayst. dhen samma ifrån begynnelsen in til ändan/
vthi egen Person / medh ett Heroiskt Hieltemodh bij-
wistat / dhe sine encouragerandes / och alt genom des
höga Direction sielf anordnat / och til Execution be-
fordrat hastwer / så ock medh stoort Contentement Herz
FeldtMarstkalkens Excell. och samptlige Generaler-
nes / sampt andre Officerares och Soldatesquens goda
Resolution, Courage och Zapperheet emoot Fienden / an-
sedt. För hwilken stora och härliga Seger / dhen Alz-
mächtige Gudh innerligen ware betackad / med hierteligh
önskan / at han Höghsbem: Hans Kongl. May:z Wapn
än wijdare Wälsignelse / och lyckeligh progress
emoot des Fiender nådeligen för-
låna täcktes.

www.books2ebooks.eu